Κίρκη (Κώστας Καραΐσκος)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 17 Φεβρουαρίου, 2014

Ήδη από τις απαρχές του φαινομένου, περί το 1989 – 1990, σε κάθε μου κάθοδο στην πρωτεύουσα το θέαμα της **ιδιωτικής τηλεόρασης** με ξένιζε με έναν μοναδικό τρόπο. Καθώς ακόμη δεν είχε φτάσει στη Θράκη η λαίλαπα αυτή, μου άφηνε μία αίσθηση μετάβασης σε έναν άλλο κόσμο, εντελώς άσχετο με κείνον που βίωνα καθημερινά. Η ολοήμερη διάρκειά της, η θεματολογία της, τα πρόσωπά της, η δημοφιλία της, όλα τούτα συνέθεταν μια ακατανόητη εικόνα για μένα και με περιέργεια προσπαθούσα να δω την όψη της Ελλάδας που περιέγραφαν.

Με τα χρόνια το πράγμα έκανε μετάσταση σε όλη την Ελλάδα, σχεδόν όλοι εξοικειωθήκαμε μαζί του και κάποια στιγμή άρχισα να καταλαβαίνω τι γινόταν. Όλα κείνα τα χρυσοπληρωμένα κνώδαλα, εκείνα τα λαγνοβοώντα πορνοειδή, οι σοβαροφανείς τιποτολόγοι ήταν ένα απίθανο τσίρκο που πάσχιζε να διασκεδάσει και να αποπλανήσει την ανθρώπινη μάζα, πρωτίστως εκείνην που είχε συρρεύσει στο λεκανοπέδιο αλλά δυνητικά και τον σύνολο πληθυσμό. Το πρόγραμμα της ιδιωτικής τηλοψίας ήταν – και είναι – το ναρκωτικό της πρωτεύουσας χαβούζας και ταυτόχρονα το φίλτρο που μετατρέπει τους κανονικούς Έλληνες σε «Αθηναίους». Η πόλη της Αθήνας έχει αποσπαστεί από την υπόλοιπη χώρα, όπως συμβαίνει σε κάθε κοσμοπολίτικο κέντρο του κόσμου, και ζει τη δική της μεταλλαγμένη ζωή: απόλυτη ατομοκρατία, αεθνικό περιβάλλον, ξέφρενοι ρυθμοί, οργιώδης παρασιτισμός. Το απόλυτο συμπλήρωμα σε όλα τούτα είναι η καταθλιπτική κυριαρχία της εικονικής πραγματικότητας των ΜΜΕ, κυρίως δια των τηλεκαναλιών. Σπαταλώντας καθένας τη ζωή του μεταξύ δουλειάς και κατανάλωσης, και με δεδομένα τα θηριώδη μεγέθη της πόλης, δεν έχει τον χρόνο και την δυνατότητα να ζήσει ή να γνωρίσει ο,τιδήποτε αδιαμεσολάβητα: η γνώμη «του» για καθετί είναι το αποτέλεσμα της πλύσης των εγκεφαλικών του κυττάρων με τη λυματολάσπη που εκπέμπουν οι Μεγάλες Αντένες (ακόμα και το οδυνηρό βίωμα της τρέχουσας κρίσης φιλτράρεται δεόντως ώστε το διανοητικό και το συναισθηματικό του απόσταγμα να μην εκτραπεί από την επιβεβλημένη κοίτη).

Αλλά – πολύ σημαντικότερο – κι αυτό το ίδιο το «καθετί» είναι παράγωγο της ίδιας διαδικασίας χειραγώγησης. Είναι σχεδόν αδύνατον να βρεθεί στο πρόγραμμα των ιδιωτικών διαύλων κάτι που να έχει σχέση με την αληθινή

ζωή των πολιτών, με τον ελληνικό πολιτισμό του τόπου, με την βαθύτερη ουσία των πραγμάτων. Είναι όμως ένα πρόγραμμα υπερπλήρες από τις ανθυπολεπτομέρειες του κοινωνικού, πολιτικού και καταναλωτικού τίποτε, οι οποίες πλέον συγκροτούν ένα άλλο είδος πραγματικότητας, κυριολεκτικά προσβλητικής για το ανθρώπινο είδος, από την οποία ωστόσο δεν μπορείς και να αφίστασαι ολοκληρωτικά. Είναι πια το κέντρο συγκρότησης των κοινωνικών σχέσεων για την πλειονότητα του πληθυσμού, και η αγνόησή του συνεπάγεται περίπου μία κατάσταση αυτισμού. Πόσοι Έλληνες πολίτες αγνοούν τον Πρετεντέρη ή την Ανίτα Πάνια; Σίγουρα μιλάμε για ένα απειροελάχιστο κλάσμα όσων δεν ξέρουν τίποτε για τον Ελύτη ή για τον Μάνο Χατζιδάκι. Σ' αυτήν την τηλεοπτική πραγματικότητα το παν περιορίζεται στην εικόνα του και μετατρέπεται σε ανώδυνο θέαμα προς κατανάλωση, μέσα στην μεταμοντέρνα αντίληψη του anything goes. Ένα σύμπαν όπου τίποτε δεν έχει σημασία, αυτό που άλλωστε αποδεικνύει και η κυρίαρχη θέση των διαφημίσεων.

Τα χρόνια πέρασαν, η ιδιωτική τηλοψία βαδίζει πια την τρίτη δεκαετία της ζωής της και οι τραγικές της επιπτώσεις στην πατρίδα μας, εξ όσων γνωρίζω, δεν έχουν αποτιμηθεί επαρκώς. Όλοι μας μάθαμε να θεωρούμε «ειδήσεις» τα φλύαρα δελτία κουτσομπολιού των οκτώ, να ανεχόμαστε ἀπειρα μονοθεματικά (γύρω από το σεξ, φυσικά) σήριαλ, σε σημείο που και οι γελοίες τούρκικες σαπουνόπερες να φαντάζουν ενδιαφέρουσες, να παρακολουθούμε τους λούστρους της εξουσίας ως σχολιαστές της δήθεν επικαιρότητας… Και τι να πει κανείς για τα ασύλληπτης ανοησίας σώου, τηλεπαιχνίδια, ρηάλιτυ, πρωϊνάδικα… Έχουμε μάθει, θέλοντας και μη, το κάθε γυναικωτό σούργελο με το μικρό του όνομα και θεωρούμε περίπου αποδεκτά τα περιττώματα του μηντιακού του οίστρου. Ακόμα και το γεγονός ότι όλο αυτό το σύστημα προαγωγής της ευτέλειας ανήκει στους -κατά Καραμανλή- εθνικούς μας προαγωγούς, το παραβλέπουμε κι αυτό κρίνοντάς το ως αναμενόμενο, φυσιολογικό σα να λέμε.

Κι όμως, όλα τούτα δεν ήταν αυτονόητα πριν κάποια χρόνια. Καθένας σημερινός μεσήλικας μπορεί να θυμηθεί ποιο ήταν το τηλεοπτικό τοπίο το 1988 και πώς έγινε δύο μόλις χρόνια μετά. Άλλαξε πρώτα η εποχή ή την άλλαξε το μεγκαντένα; Μάλλον ήταν μία αλληλοτροφοδοτούμενη κατάσταση που μας έφερε πυξ λαξ στο τραγικό σήμερα και μας πηγαίνει ακόμη χαμηλότερα, με υποκριτικές δικαιολογίες του τύπου «αυτά θέλει ο κόσμος» – εννοώντας τον κόσμο που οι ίδιοι έτσι μεταμόρφωσαν. Μόλις πρόσφατα επιβεβαιώθηκε ότι το ραδιοτηλεοπτικό σκηνικό της χώρας παραμένει αρρύθμιστο (24 χρόνια μετά την εμφάνισή του!) και τα ίδια συμφέροντα συνεχίζουν να λυμαίνονται τις δημόσιες συχνότητες με «προσωρινές» άδειες. Η Ελλάδα λοιπόν καταρρέει μέσα σε συνθήκες εθνικής λεηλασίας και κοινωνικής

ερήμωσης, και οι άρχοντες των βοθροκάναλων συνεχίζουν απρόσκοπτα το μεταλλακτικό τους έργο. Όσο παραμένουμε στην τηλεοπτική Αιαία, καμμία πιθανότητα συλλογικής ανάνηψης δεν υπάρχει.

(Πηγή: antifonitis.gr)

ΣΧΕΤΙΚΟ:

Νέα Εποχή και «Νέα» Τηλεόραση (Δάφνη Βαρβιτσιώτη, Ιστορικός - Αρχαιολόγος)